

Олександр Радченко

Доктор наук з державного управління, професор,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

Валерій Довгань

Доктор наук з державного управління, доцент,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

ТОТАЛЬНА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ПРОВІДНИЙ ТРЕНД МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ ТА НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СУЧАСНОСТІ

У статті аналізуються провідні світові тренди та чинники модернізації освітніх систем у відповідності до новітніх вимог інформаційного суспільства, коли володіння інформаційними та комп'ютерними технологіями стає головною компетентнісною вимогою до кожною людини на кожному етапі її життя. Доведено, що кожна людина для успішного власного розвитку потребує компетенцій, пов'язаних із вмінням працювати з комп'ютером та іншими сполученими з ним гаджетами, здатність розбиратися у програмному забезпеченні, працювати з операційними системами, навичками роботи з інформаційними пошуковими системами тощо. Відзначено, що до основних чинників застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті відносять: прискорення передачі знань і накопиченого технологічного та соціального досвіду людства; підвищення вимог до якості навчання й освіти, що створює передумови для успішної адаптації до оточуючого середовища та соціальних змін; створення нової системи освіти, що відповідає вимогам інформаційного суспільства та процесу модернізації традиційної системи освіти. Встановлено, що подальший розвиток сучасних систем освіти є неможливим без цілеспрямованого використання інформаційно-комп'ютерних технологій, інтегрування освітнього та інформаційного середовища, виходу навчального процесу у глобальний інформаційний простір. Виокремлено провідні тренди модернізації системи освіти, до яких віднесено: оволодіння інформаційно-комп'ютерною грамотністю кожною людиною, шляхом тотальної інформатизації освіти; перехід від застарілої концепції «освіта для подальшого життя» до концепції «безперервної освіти протягом життя»; індивідуалізацію (персоніфікація) здобуття знань, навчального процесу та освітніх технологій. Проаналізовано зміну парадигми сучасної освіти та сформульовано висновок, що запровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в Україні має відбуватися випереджаючими темпами та відбуватися одночасно на усіх ланках освітнього процесу: від дошкільного виховання до підготовки наукових кадрів та «університетів третього віку».

Ключові слова: система освіти, модернізація системи освіти, інформаційно-комп'ютерні технології, навчання протягом життя.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний світ стрімко рухається до епохи інформаційного суспільства та «суспільства знань», в якому володіння інформаційними та комп'ютерними технологіями стає головною компетентнісною вимогою до кожною людини на кожному етапі її життя. До

цього підводить сам стан людського прогресу, коли «протягом кількох останніх десятиліть кардинально змінилася система генерації й передавання знань, а їхній обсяг зріс у багато разів. Нині щорічно оновлюється близько 5 % теоретичних і 20 % професійних знань» [1, с. 706]. Зрозуміло, що таким обсягом інформації, що в геометричній прогресії накопчується на людину, людський мозок вже не здатний оперувати без допомоги комп'ютерно-обчислювальної техніки та інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ).

Не випадково Женевська Декларація Принципів розбудови інформаційного суспільства поставила завдання переходу до орієнтованого на інтереси людей, відкритого для всіх і спрямованого на розвиток інформаційного суспільства, «...в якому кожний може створювати інформацію і знання, мати до них доступ, користуватися й обмінюватися ними, даючи змогу окремим особам, громадам і народам повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи своєму сталому розвитку і підвищуючи якість свого життя на основі цілей і принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй і поважаючи в повному обсязі та підтримуючи Загальну декларацію прав людини...» [11].

Поставлене завдання вимагає кардинального перегляду усталених підходів до організації національних систем освіти, традиційно побудованих за тріадою «дошкільне виховання» – «базова середня освіта» – «вища освіта» та головним спрямуванням на надання певної сукупності знань, необхідної до переходу до наступної стадії життя. Адже сьогодні вже недостатньо разово отримати певні знання, яких має вистачити «на все життя». На часі зміна самої парадигми освіти, в якій головною прерогативою стає всебічна інформатизації систем та закладів освіти, тотальна комп'ютеризація освітнього процесу та її об'єднання з національною і всесвітньою мережею Інтернет.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика модернізації освітніх систем у відповідності до вимог інформаційного суспільства жваво обговорюється в науковому дискурсі початку XXI століття. Зокрема, серед останніх публікацій в цьому річищі варто відзначити таких європейських дослідників як Марен Елферт [12], Євгенія Паніцидис [13], Джонатан Туммонс

та Еван Інглебі [15]. В Україні плідно досліджують сучасні інформаційні технології в освіті І. Беззуб [1], О. Готько та О. Чайковська [2], В. Степанов [7], А. Тадевосян [8], Т. Тарнавська [9], М. Царенко [10] та інші науковий доробок яких ми спробуємо узагальнити в даній статті.

Мета дослідження полягає в аналізі й узагальненні провідних світових тренди та чинники модернізації освітніх систем та навчальних закладів сучасності у відповідності до новітніх вимог інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Етап переходу до «суспільства знань» принципово відрізняється від попередніх формацій людського розвитку новою роллю знання та інформації. В минулі епохи володіння знаннями та інформацією обумовлювало майже автоматичне входження індивіда до політичної, економічної, культурної тощо еліти (внаслідок суттєво обмеженого доступу до знань широких верств громадян), проте основним джерелом виробництва товарів і благ, отже – й людського прогресу виступали послідовно охота, сільськогосподарське виробництво, промисловість, технології тощо.

Інформаційне суспільство, з одного боку, надає можливості отримання значних обсягів інформації без територіальних та часових кордонів – тут і зараз, за кілька митей після того, як відбулася певна подія. Таким чином доступ до інформації стає повсюдним. Більше того – інформація перетворюється на основне джерело виробництва товарів, послуг та благ. Але, з іншого боку, навіть видатна людина в умовах навали інформації, що динамічно змінюється, виявляється неспроможною оперувати інформаційними потоками, кваліфіковано орієнтуватися в них без допомоги інформаційно-обчислювальних технічних засобів, відповідного програмного забезпечення. Колишній дефіцит масового знання перетворився на дефіцит інформаційно-комп'ютерної компетентності. Не випадково у Рекомендаціях Європейського Парламенту і Ради щодо ключових компетентностей для навчання протягом життя, необхідних для особистої реалізації і розвитку, активної громадянської позиції, участі у громадському житті та працевлаштування, зокрема ключова

роль відводиться ІКТ-компетентності як засобу отримання всіх інших компетентностей [14].

Це означає, що кожна людина для успішного власного розвитку потребує вже не стільки знань, як відповідних компетенцій, вміння працювати з комп'ютером та іншими сполученими з ним гаджетами, здатність розбиратися у програмному забезпеченні, працювати з операційними системами, навичок орієнтування в Інтернеті, інформаційного пошуку тощо. І все це вже не є окремим освітнім напрямком, предметом, навчальною дисципліною як, скажімо, фізика, хімія, біологія – це перетворюється на освітню інфраструктуру: загальне освітнє середовище, оволодіння яким дає змогу сьогодні успішно вивчати і фізику, і хімію і біологію. Як справедливо зазначає професор В. Степанов, «становлення інформаційного суспільства актуалізує формування творчої, креативної особистості, здатної приймати рішення на основі суперечливих, різнорідних даних в умовах динамічно змінних обставин. У цих умовах метою освіти стає не підготовка людини до майбутньої діяльності завдяки здобуттю якнайбільшого обсягу готових, систематизованих дійсних знань, а розвиток особистості, навчання способів здобуття тих, що існують, і генерування нових знань» [7, с. 173].

Відтак провідним трендом сучасності постає завдання оволодіння інформаційно-комп'ютерною грамотністю кожною людиною, що на рівні суспільства та держави перетворюється на завдання модернізації освітніх систем та навчальних закладів шляхом тотальної інформатизації освіти. Критеріально, за А. Тадевосяном, інформатизації освіти «розглядається як цілеспрямовано-організований процес забезпечення галузі освіти методологією, технологією і практикою розробки та оптимального використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій, орієнтованих на реалізацію цілей навчання, розвитку індивіда, що включає в себе підсистеми навчання та виховання» [8, с. 246].

Але сьогодні вже недостатньо закінчити вищий навчальний заклад й фахово працювати, володіючи ІКТ на рівні звичайного користувача.

Швидкоплинність оновлення фундаментальних і прикладних наукових знань як і знань технологічно-виробничого характеру створює умови, коли, за твердженнями американських фахівців, відбувається швидке «старіння фахових знань», а отже, і зниження компетентності працівника на 50 %, відбувається менше ніж за п'ять років [1, с. 706]. Сьогодні є очевидним, що плідні рішення містяться не у сфері приватних поліпшень і вдосконалення системи освіти, а в галузі кардинальних змін, що дістали назву, – «зміна парадигми освіти». Нова освітня парадигма – це своєрідна стратегія «освіти для майбутнього» [7, с. 174]. Визнаним в світі інструментом нової освітньої парадигми стала концепція «безперервної освіти», у якій базова освіта не є кінцевою чи завершеною, а слугує лише основою і фундаментом постійного професійного зростання через використання програм додаткової освіти [1, с. 707].

Саме тому другим ключовим трендом модернізації систем освіти слід визнати перехід до концепції «безперервної освіти протягом життя» (Lifelong Learning), яку ЮНЕСКО визнала основним принципом реформування освітньої галузі. Безперервна освіта як теорія та як практика вже доволі відома в Європі та світі, описана в численних публікаціях, проаналізовані найкращі та невдалі кейс-стаді, навіть існує «Абетка освіти протягом життя» [15]. Євгенія Паніцидис зазначає, що сьогодні концепція навчання протягом життя «стала модною мантрою, політичним слоганом та активним інструментом для стимулювання економічного зростання та сприяння соціальній єдності» [13, с. 6].

Більше того, ще один відомий канадський дослідник Марен Елферт з Центру глобальної освіти та досліджень з питань громадянської належності в Департаменті освітніх політичних досліджень Альбертського університету, наприкінці 2017 – початку 2018 рр. висунув тезу про «утопію» ЮНЕСКО щодо життєздатності концепції «безперервної освіти протягом життя» у її «чистому» або «повному» вигляді [12]. Дослідник розкриває напруженість між гуманістичним світоглядом ЮНЕСКО та тиском, що покладений на цю організацію, між гуманістично-емансипаторним світоглядом ЮНЕСКО та економіко-технократичним світоглядом державно-політичної еліти розвинутих

країн світу на підставі чого робить висновок про неминучу подальшу трансформацію зазначеного освітнього підходу [12].

Важливою характеристикою сучасного інформаційного середовища є його інтерактивний «таргетований» характер. Сьогодні вже не можна не помітити, як операційні та пошукові системи Інтернет самостійно пристосовуються до кожного споживача, вивчають його потреби, схильності та переваги, у відповідності до яких формують першочерговість видачі інформаційних пошуків. Інформаційне суспільство «слідкує» за нами, «вивчає» нас і на підставі зроблених штучним інтелектом машини пропонує нам відповідну інформацію, товари, послуги.

Якщо розглянути зазначену технологічну особливість через призму освіти, неважко помітити, що сучасні ІКТ надають нечувану досі можливість індивідуалізації та персоніфікації системи освіти, коли, наприклад, студент у відповідності до власних схильностей і здібностей самостійно набирає не тільки певний кейс навчальних дисциплін, але і викладача, лектора з будь-якого куточка світу. За таких умов громадяни з обмеженими можливостями набувають фактично рівні можливості отримати повноцінну освіту в провідних університетах світу практично не виходячи з квартири, мешканці віддалених регіонів – не виїжджаючи з власних сіл.

При цьому значно зростає якість надання освітніх послуг, адже, як зазначають М. Царенко та К. Полянська, «після застосування сучасних технічних засобі навчання» якість знань учнів за кількістю повних і правильних відповідей на запитання становить у середньому: для кінофільмів та фрагментів – 40–60 %, навчальних телепередач – 35–45 %, відеозаписів – 60–70 %, статичних екранних засобів – 50–60 % [10, с. 80].

Таким чином третім ключовим трендом модернізації систем освіти є індивідуалізація (персоніфікація) здобуття знань, навчального процесу та освітніх технологій.

Серед вітчизняних дослідників не бракує й виокремлення інших тенденцій сучасного світового розвитку інформатизації освіти. Якщо

узагальнити погляди В. Степанова, Т. Тарнавської, О. Готько, О. Чайковської [7, с. 174–175; 9;2, с. 133–134], серед таких тенденції заслуговують на увагу наступні:

- виникнення технологій, здатні значною мірою урізноманітнити методики навчання, що дає змогу значно підвищити якість освіти;
- інтеграція як одне з пріоритетних завдань впровадження інформаційних технологій в освіті, оскільки процес забезпечення цілісності освіти ускладнюється дуже швидкими темпами розвитку науки і, відповідно, великими обсягами знань, які потрібно отримати сучасним студентам;
- поєднання класичних принципів фундаментальної підготовки з ефективними сучасними інноваційними освітянськими моделями;
- запровадження нових засобів та методів навчання, орієнтованих на використання інформаційних технологій;
- створення системи випереджаючої освіти;
- модифікація змісту діяльності викладача, що передбачає високий рівень відповідної підготовки та створення у вищих навчальних закладах потужної інформаційної інфраструктури з розвиненим інформаційно-комп'ютерним навчальним середовищем;
- розширення мобільних технологій: швидкість росту мобільності технологій вражає; теоретично вони вже зараз можуть забезпечити навчання для всіх і в будь-який зручний час – черга за ефективним впровадженням;
- потреба у креативному творчому підході до навчання: нові знання мають створюватися разом, а не просто «передаватися» слухачу від лектора;
- глобальний підхід до навчання – спільні інтереси, допитливість і прагнення вчитися сприяють розширенню власної межі тих, хто навчається;
- глобальна мобільність: кордони повинні бути відкритими, щоб людина з самого раннього віку могла відчувати себе мешканцем не маленького мікрорайону нехай навіть великого міста, а усієї планети, щоб постійно зростала лінія дотику області знання з областю незнання; розширення можливостей викликає бажання і підвищує спроможність;

– освіта без кордонів – створення єдиного освітнього простору: технології, творчий підхід і відчуття глобальності світу повинні стерти географічні бар'єри;

– зміщення основного акценту із засвоєння значних обсягів інформації, накопиченої про запас, на опанування способів безперервного здобуття нових знань і набуття вміння вчитися самостійно;

– опанування навиків роботи з будь-якою інформацією, з різнорідними, суперечливими даними, формування навиків самостійного (критичного), а не репродуктивного типу мислення;

– доповнення традиційного принципу «формувати професійні знання, уміння і навички» принципом «формувати професійну компетентність».

– заміна принципу елементарної ліквідації комп'ютерної неписьменності випускників навчальних закладів на підготовку творчого фахівця, здатного приймати неординарні рішення, мислити креативно, максимально використовуючи для цього можливості ІКТ.

Таким чином, подальший розвиток сучасних систем освіти є неможливим без цілеспрямованого використання інформаційно-комп'ютерних технологій, інтегрування освітнього та інформаційного середовища, виходу навчального процесу у глобальний інформаційний простір. Як зазначають О. Готько та О. Чайковська «Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – помітні переваги інформаційно-комунікаційних технологій, котрі зумовили необхідність їх застосування у різних галузях людської діяльності, насамперед у тих, які пов'язані з освітою та професійною підготовкою. Саме тому виникнення та розвиток інформаційного суспільства припускає широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, що визначається багатьма чинниками» [2, с. 132]. До таких чинників дослідниці відносять наступне:

впровадження ІКТ у сучасну освіту суттєво прискорює передавання знань і накопиченого технологічного та соціального досвіду людства не тільки від покоління до покоління, а й від однієї людини до іншої;

сучасні ІКТ, підвищуючи якість навчання й освіти, дають змогу людині успішніше й швидше адаптуватися до навколишнього середовища, до соціальних змін. Це дає кожній людині можливість одержувати необхідні знання як сьогодні, так і в постіндустріальному суспільстві;

активне й ефективне впровадження цих технологій в освіту є важливим чинником створення нової системи освіти, що відповідає вимогам ІС і процесу модернізації традиційної системи освіти [2, с. 132].

Іншу групу чинників актуалізації застосування інформаційних технологій в освітній галузі наводить вже згаданий вище В. Степанов. Це:

перетворення інформації і знань на провідну перетворюючу силу суспільства, усвідомлення інформації як стратегічного ресурсу суспільства;

становлення нової економіки, економіки знань, основою якої є глобальна інформатизація, стрімкий розвиток ІКТ;

постійне зростання обсягів інформаційних потоків у поєднанні з їх динамічністю, мінливістю, зумовлених скороченням циклу оновлення виробничих та соціальних технологій, який почав випереджати темпи зміни поколінь;

розуміння необхідності безперервної освіти і здатності до перекваліфікації як невід'ємної складової збереження соціального статусу особистості;

залежність долі кожної людини від здатності своєчасно знаходити, отримувати, адекватно сприймати і продуктивно використовувати нову інформацію [7, с. 177].

Перед Україною в частині модернізації національної системи освіти стоїть складне завдання тотальної інформатизації навчальних закладів у відповідності до ратифікованих нашою державою Женевської декларації принципів. Зокрема, Україна взяла на себе зобов'язання:

- поліпшити доступ до інформаційної і комунікаційної інфраструктури та технологій, а також до інформації і знань;
- підвищити комп'ютерну компетентність громадян;
- підвищити довіру та безпеку при застосуванні ІКТ;

- створити сприятливе середовище на всіх рівнях;
- розвинути і розширити застосування ІКТ-додатків;
- заохочувати культурне різноманіття і поважати його;
- визнавати роль засобів масової інформації;
- приділяти увагу етичним сторонам інформаційного суспільства, а також заохочувати міжнародне і регіональне співробітництво [11].

На практичну реалізацію положень Женевської декларації в Україні було прийнято «Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.», в якій пріоритетним напрямком розвитку освіти визнано впровадження сучасних ІКТ, які забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу і доступність освіти. Для реалізації цього заплановано побудувати таке інформаційно-комунікаційне освітньо-наукове середовище, у якому учасники навчального процесу знаходяться щодня протягом усього періоду навчання (як в аудиторії, так і за її межами), що забезпечує вільний доступ до електронних освітніх ресурсів, яке сприяє підвищенню рівня інформаційно-комунікаційної підготовки і формуванню професійних компетентностей [4, с. 1].

Провідне місце інформатизація освіти займає і в «Концепції нової української школи», презентованої Лілією Гриневич в середині 2016 року. Так, у дев'ятому розділі «Сучасне освітнє середовище» зазначається, що «Організація нового освітнього середовища потребує широкого використання нових ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання, оновлення лабораторної бази для вивчення предметів природничо-математичного циклу. Запровадження ІКТ в освітній галузі перейде від одноразових проектів до системного процесу, що охоплює всі види діяльності. ІКТ суттєво розширять можливості педагога, оптимізують управлінські процеси, таким чином формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності. Розвиватиметься інфраструктура для забезпечення різних форм навчання. Зокрема буде створено освітню онлайн платформу з навчальними і

методичними матеріалами для учнів, учителів, батьків і керівників навчальних закладів» [5, с. 28–29].

Головним підсумком реалізації зазначених завдань інформатизації освіти, за твердженням А. Тадевосяна, стане «забезпечення вільного своєчасного доступу населення до регіонального, державного і світового інформаційного фонду, формування потреби і розуміння необхідності його використання в процесі діяльності у кожного члена суспільства». А кінцевою метою підготовки населення до інформатизації буде зародження і формування «інформаційної культури», початковим шаблоном якої є комп'ютерна грамотність усіх членів суспільства [8, с. 245–246].

Отже, в ході проведеної розвідки ми визначили провідні тренди модернізації системи освіти, до яких віднесли оволодіння інформаційно-комп'ютерною грамотністю кожною людиною, шляхом тотальної інформатизації освіти; визнати перехід від застарілої концепції «освіта для подальшого життя» до концепції «безперервної освіти протягом життя»; індивідуалізація (персоніфікація) здобуття знань, навчального процесу та освітніх технологій.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що запровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в Україні має відбуватися випереджаючими темпами та відбуватися одночасно на усіх ланках освітнього процесу: від дошкільного виховання до підготовки наукових кадрів та «університетів третього віку». Головне завдання інформатизації освіти – створити умови, коли володіння інформаційними та комп'ютерними технологіями стає головною компетентнісною вимогою до кожної людини на кожному етапі її життя.

Список використаних джерел

1. Беззуб І. Поширення інформаційно-комунікаційних технологій в освіті протягом життя. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2017. Вип. 48. С. 707–726.

2. Готько О., Чайковська О. Інформаційно-комунікаційні технології – як сучасний засіб навчання в освіті. *Молодь і ринок*. 2015. 4. С. 130–134.
3. Доценко І. О. Актуальні проблеми упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вищій освіті. *Гірничий вісник*. 2017. Вип. 102. С. 117–120.
4. Кислова М. А., Семеріков С. О., Словак К. І. Розвиток мобільного навчального середовища як проблема теорії і методики використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. Т. 42, вип. 4. С. 1–19.
5. Концепція «Нова українська школа». Ухвалено рішенням Колегії МОН України від 27 жовтня 2016 року. URL: <https://goo.gl/OoaCWn>
6. Спірін О. М., Носенко Ю. Г., Яцишин А. В. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації з інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2 : Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*. 2017. № 19. С. 25–34.
7. Степанов В. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2010. Вип. 30. С. 173–179.
8. Тадевосян А. Б. Застосування інформаційних технологій «електронної освіти» у вищій освіті як необхідна умова подолання сучасної кризи та успішного розвитку в ХХІ столітті. *Бізнес Інформ*. 2012. № 7. С. 245–247.
9. Тарнавська Т. В. Сутність інформаційних технологій в освіті. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 108.1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_31
10. Царенко М. О., Полянська К. В. Сучасні інформаційні технології в освіті. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Педагогічні науки*. 2016. № 2. С. 79–84.
11. Declaration of Principles. Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium. URL: <http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>
12. Elfert Maren. UNESCO's Utopia of Lifelong Learning: An Intellectual History. Routledge. 2018. 254 p.
13. Panitsides Eugenia A. *Lifelong Learning: Concepts, Benefits and Challenges*. Nova Science Publishers, Incorporated, 2016. 148 p.
14. Recommendation of the European Parliament and of the Council on key competences for lifelong learning. URL: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_en.htm
15. Tummons Jonathan, Ingleby Ewan. *A-Z of Lifelong Learning*. McGraw-Hill Education. 2014. 178 p.

Radchenko O., Dovhan V. Total Informatization of Education as a Leading Trend of Modernization of Educational Systems and Educational Institutions of the Present Time

The paper analyses the world leading trends and conditions of modernization of educational systems in accordance with the latest requirements of the information- driven society. To be knowledgeable about information and computer technologies is becoming the main competency demand for every person on every stage of his/her life. It has been proved that every person for his/her successful personal development needs the competencies related to the skills to operate a computer and other gadgets connected to it, ability to deal with software, to be familiar with operation systems and to work with information search systems, etc. It has been observed that the main factors of application of information and communication technologies in the world includes the following: increase in rapidity of transferring knowledge and technological and social experience acquired by mankind; increase in demand for quality of studying and education that create preconditions for successful adaptation to surrounding and social changes; creation of a new system of education that corresponds to the requirements of the information- driven society and to the process of modernization of the traditional system of education. It has been stated that the further development of modern systems of education is impossible without purposeful usage of information and computer technologies, integration of educational and information environment and without access of the educational process to the global information sphere. It has been distinguished that the leading trends of modernization of the system of education includes: acquiring of information and computer literacy by every person by the way

of total informatization of education; transition from the outdated concept "education for further life" to the concept "uninterrupted education during the life time"; individualization (personification) of acquiring knowledge and of educational process and educational technologies. The change of the paradigm of modern education has been analyzed. It has been concluded that implementation of information and computer technologies in Ukraine must be updated with increased tempo and must take place simultaneously in all sectors of educational system - from pre- school education to training scientific personnel and "universities of the third age".

Keywords: system of education, modernization of education system; information and computer technologies, education during life time.